

Folketingets Kulturudvalg

Slotsholmsgade 10
1216 København K
Telefon 72 28 24 00
oim@oim.dk

Sagsnr.
2018 - 1177

Doknr.
520971

Dato
28-03-2018

Folketingets Kulturudvalg har d. 5. marts 2018 stillet følgende spørgsmål nr. 100 (alm. del) til økonomi- og indenrigsministeren, som hermed besvares. Spørgsmålet er stillet efter ønske fra Søren Søndergaard (EL).

Spørgsmål nr. 100:

Det fremgår af artiklen "Britiske politikere vil vide, om denne mand vandt Brexit", Politiken den 2. marts 2018, om anvendelse af "psykologisk profilering af de enkelte vælgere og en sofistikeret model for, hvordan skræddersyede budskaber på sociale medier kunne bevæge den enkelte maksimalt" i forbindelse med præsidentvalget i USA og muligvis også folkeafstemningen i Storbritannien, at nogle af disse metoder er "decideret ulovlige i Storbritannien". Vil ministeren på den baggrund undersøge, hvilke konkrete metoder der er tale om, og oplyse om disse metoder er tilladte i Danmark?

Svar:

Mit kendskab til Cambridge Analytica og denne virksomheds forretningsmodel og forretningsmetoder baserer sig alene på den medieomtale, der har været af virksomheden de seneste uger. Derfor kan jeg heller ikke svare entydigt på, hvad disse metoder går ud på.

Efter at udvalget har stillet spørgsmålet, er der løbende fremkommet yderligere oplysninger i sagen.

Lørdag den 17. marts og søndag den 18. marts 2018 blev der f.eks. bragt en serie artikler i det engelske medie The Observer. Her trådte en tidligere medarbejder i Cambridge Analytica frem og oplyste om en række detaljer om virksomhedens arbejdsmetoder, herunder konkrete handlinger i forbindelse med bl.a. den britiske folkeafstemning om EU-medlemskab i 2016 og det amerikanske præsidentvalg senere samme år. Oplysningerne er efterfølgende bragt i en række danske medier. Ifølge The Observers artikler har Cambridge Analytica indsamlet oplysninger fra Facebook-brugere og efterfølgende benyttet disse oplysninger til såkaldt "psykografisk profilering", en individualiseret og målrettet kampagne baseret på brugerinput, i forbindelse med de to nævnte valg handlinger. The Observers artikler refererer forskellige holdninger til, om der er foregået et datalæk, og hvorvidt der er begået ulovlige handlinger. En tidligere medarbejder hos virksomheden beskriver i detaljer, hvordan Cambridge Analytica har fået adgang til data. Det er således på nuværende tidspunkt ikke endeligt klarlagt, præcis hvad virksomheden har foretaget sig, eller om det har været ulovligt i en henholdsvis britisk eller amerikansk kontekst.

Det er desuden rapporteret i en række amerikanske medier, at statsanklageren i den amerikanske delstat Massachusetts har varslet en efterforskning af Facebook på baggrund af de fremkomne oplysninger. Ligeledes har det britiske Information Commissioner's Office – en myndighed svarende til det danske Datatilsyn – annonceret, at der er igangsat en undersøgelse af bl.a. Cambridge Analytica.

Det må forventes, at de nævnte efterforskninger og undersøgelser vil bringe mere klarhed over, hvad der faktisk er foregået, herunder om der er foregået noget ulovligt i USA og Storbritannien.

For så vidt angår dansk lovgivning om persondata har jeg indhentet følgende bidrag fra Datatilsynet, som jeg kan henholde mig til:

”Datatilsynet har ikke mulighed for at udtale sig konkret om behandlingen af de oplysninger, der er omtalt i medierne i forbindelse med Cambridge Analytics brug af oplysninger fra Facebookprofiler.

Det kan generelt oplyses, at behandling og dermed også indsamling af oplysninger på sociale medier er baseret på, at brugerne ved oprettelse af en profil giver samtykke til at – eksempelvis Facebook – bruger oplysningerne i overensstemmelse med de privatlivsindstillinger, der gælder for det pågældende sociale medie.

I persondataloven¹ defineres et samtykke som ”enhver frivillig, specifik og informeret viljestilkendegivelse, hvorved den registrerede indvilger i, at oplysninger, der vedrører den pågældende selv, gøres til genstand for behandling”, jf. lovens § 3, stk. 8. At et samtykke skal være specifikt og informeret betyder, at brugeren skal have sådanne oplysninger om den eller de konkrete behandlinger, som samtykket omfatter, at brugeren ved, hvad der gives samtykke til. Databeskyttelsesforordningen, som finder anvendelse efter 25. maj 2018, indeholder i artikel 4, nr. 11, en stort set tilsvarende definition af et samtykke.

Databeskyttelsesforordningens artikel 22 indeholder endvidere en ret til ikke at være genstand for en afgørelse, der alene er baseret på automatisk behandling – bl.a. ved profilering, hvis afgørelsen eller profileringen har retsvirkning for eller betydeligt påvirker den registrerede. Den registrerede har efter bestemmelsen ret til ikke at blive underlagt automatisk behandling af personoplysninger, der består i at anvende oplysningerne til at evaluere bestemte personlige forhold om den registreredes, bl.a. for at analysere eller forudsige forhold om den registreredes arbejdsindsats, økonomiske situation, helbred eller personlige præferencer eller interesser. Det vil bero på en konkret vurdering af de nærmere omstændigheder om en afgørelse eller profilering påvirker den registrerede i betydeligt omfang.

I visse tilfælde vil profilering kunne finde sted. Det gælder eksempelvis, hvis den registrerede har givet samtykke til, at denne form for behandling af personoplysninger kan finde sted, jf. ovenfor om samtykke efter databeskyttelsesforordningen.

Persondatalovens § 39 anses i øvrigt at indeholde en ret til ikke at være genstand for foranstaltninger baseret på automatiske individuelle afgørelser, hvis en registret [skal være: registreret] person fremsætter indsigelse herimod.”

Spørgsmål om overholdelse af de danske databeskyttelsesregler hører under Datatilsynet. Databeskyttelsesområdet hører i øvrigt under Justitsministeriet.

Med venlig hilsen
Simon Emil Ammitzbøll-Bille

¹ Lov nr. 429 af 31. maj 2000 om behandling af personoplysninger.